CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE

Î N C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Corsun Ludmila,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corsun Ludmila împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva hotărârii din 28 august 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-744/24
NR. PIGD 2-24095988-01-3ra-30082024)

Inadmisibilitatea cererii de recurs; Art. 246 Cod administrativ

Au examinat anterior cauza judecătorii:
Instanța de fond: V. Sîrbu, A. Braga, Gr. Daşchevici,

03 septembrie 2024

Examinând în lipsa părților temeiurile recursului depus de Corsun Ludmila

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Preşedinte,*
Diana Stănilă,
Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 26 august 2024 reclamanta Corsun Ludmila s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil .

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la data de 22 august 2024, Corsun Ludmila, candidatul desemnat de adunarea cetăţenilor la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidenţiale din 20 octombrie 2024, a depus la Comisia Electorală Centrală cererea privind înregistrarea grupului de iniţiativă în susţinerea sa cu următoarele documente anexate:

- procesul-verbal f/n din 21 august 2024 al şedinţei adunării cetăţenilor privind susţinerea doamnei Corsun Ludmila în calitate de candidat la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidenţiale din 20 octombrie 2024, constituirea grupului de iniţiativă pentru colectarea semnăturilor susţinătorilor candidatului şi alegerea conducătorului grupului de iniţiativă;
- lista, în original, a cetăţenilor care au participat la adunarea de constituire a grupului de iniţiativă din 21 august 2024;
- lista membrilor grupului de iniţiativă, inclusiv versiunea electronică a listei;
- declaraţia candidatului privind consimţământul de a fi susţinut în calitate de candidat la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova, conţinând şi declaraţia pe propria răspundere privind întrunirea condiţiilor constituţionale referitoare la domicilierea pe teritoriul Republicii Moldova, cunoaşterea limbii române, existenţa studiilor superioare absolvite cu diplomă de licenţă sau echivalentă;
- copia de pe buletinul de identitate al candidatului desemnat;
- cererea în formă scrisă a conducătorului grupului de iniţiativă privind confirmarea doamnei Talmazan Cristina în calitate de persoană responsabilă de finanţele grupului de iniţiativă (trezorierul), cu anexarea copiilor de pe

buletinul de identitate şi de pe diploma de licenţă ale acesteia, precum şi a contractului de prestări servicii.

3. A relatat că, potrivit procesului-verbal al ședinței adunării de constituire, adunarea cetățenilor privind susținerea doamnei Corsun Ludmila în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024 şi constituirea grupului de iniţiativă pentru colectarea semnăturilor susţinătorilor candidatului desemnat a avut loc la data de 21 august 2024, la care au participat 33 de cetăţeni, prezenţa la şedinţă fiind consemnată în lista participanţilor la adunare. Grupul de iniţiativă a fost format din 33 de membri, iar în calitate de conducător al grupului de iniţiativă a fost desemnată doamna Gadarag Ecaterina. Deasemenea, în cadrul şedinţei adunării cetăţenilor, conducătorului grupului de iniţiativă i-a fost delegată competenţa de a înainta cereri de modificare şi/sau completare a listei membrilor grupului de iniţiativă. Suplimentar, prin cererea din 22 august 2024, conducătorul grupului de iniţiativă, doamna Gadarag Ecaterina a solicitat confirmarea doamnei Talmazan Cristina în calitate de persoană responsabilă de finanţele grupului de iniţiativă (trezorier).

4. Reclamanta a remarcat că, examinând actele prezentate, Comisia a constatat unele neajunsuri enumerate în hotărârea contestată şi a solicitat prezentarea până la ora 12:00 a zilei de 24 august 2024 a copiei de pe buletinul de identitate al cetățeanului de la poziția 8 din lista membrilor grupului de inițiativă, precum şi a contractului încheiat cu persoana desemnată în calitate de trezorier al grupului de inițiativă, fără neconformitățile constatate. Prin răspunsul, înregistrat la Comisie sub nr. CEC-7/15539 din 24 august 2024, documentele solicitate au fost depuse până la expirarea termenului-limită indicat.

5. A declarat reclamanta că, referitor la condiția prevăzută de art. 136 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, ca urmare a procesului de recepționare a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă în susținerea doamnei Corsun Ludmila şi anume verificarea nivelului de cunoaștere a limbii române în condițiile pct. 29 din Regulamentul privind constituirea şi înregistrarea grupurilor de iniţiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripţie, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1166/2023, comisia nr. 4 de recepţionare şi verificare a documentelor la alegerile pentru funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova şi referendumul republican constituţional a constatat că Corsun Ludmila nu întruneşte cerinţa respectivă şi a întocmit o notă informativă în acest sens.

6. Totodată, a relatat reclamanta că, în nota informativă, membrii comisiei nr. 4 au descris derularea procesului de verificare a cerinței de cunoaștere de către doamna Corsun Ludmila a limbii române, neconformitățile existente şi au propus verificarea aspectului dat la ședința publică a Comisiei Electorale Centrale, în condiţiile art. 18 alin. (1) din Legea cetăţeniei nr. 1024/2000, potrivit căruia se consideră că persoana cunoaște limba română dacă:

- înțelege suficient limba uzuală, informațiile cu caracter oficial;
- discută și răspunde la întrebări despre viața cotidiană;
- poate citi și înțelege suficient orice text cu caracter social, orice lege sau alt act normativ;
- poate scrie o expunere la o temă despre viața cotidiană.

7. Reclamanta a relevat că, fiind prezentă la ședința Comisiei Electorale Centrale din 24 august 2024, în cadrul examinării subiectului cu nr. 7 de pe ordinea de zi „Cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Preşedinte al Republicii Moldova, doamna Corsun Ludmila”, membrii Comisiei Electorale Centrale au adresat întrebări doamnei Corsun Ludmila, precum şi i s-a solicitat în temeiul art. 18 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei nr. 1024/2000 să explice art. 139 din Codul electoral nr. 325/2022. Urmare răspunsurilor oferite, s-a constatat neîntrunirea cerinței stabilite la art. 78 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova şi art. 136 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022.

8. De asemenea, a opinat reclamanta, că Comisia Electorală Centrală a constatat că, neîntrunirea cerințelor prevăzute de art. 136 din Codul electoral nr. 325/2022, pct. 12 lit. c) din Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile pentru funcția de Preşedinte al Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1205/2023 şi pct. 28 din Regulamentul privind constituirea şi înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1166/ 2023, decade examinarea cererii de confirmare a conducătorului grupului de inițiativă, precum şi a persoanei responsabile de finanțele grupului de inițiativă.

9. A indicat că, în temeiul art. 78 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 18 din Legea cetățeniei nr. 1024/2000, art. 32, art. 55, art. 63, art. 65, art. 136, art. 137 şi art.140 din Codul electoral nr. 325/2022 şi în conformitate cu pct. 12 din Regulamentul privind particularitățile de desemnare şi înregistrare a candidaților la alegerile pentru funcția de Preşedinte al Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1205/2023 şi pct. 28-30 din Regulamentul privind constituirea şi înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1166/ 2023, Comisia Electorală Centrală a hotărât:

- A respinge cererea nr. CEC-7/15481 din 22 august 2024 a doamnei Corsun Ludmila de înregistrare a grupului de inițiativă în susținerea sa în calitate de candidat la funcția de Preşedinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

10. Totodată, prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, indică că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

11. Consideră că, prin hotărârea contestată au fost încălcate drepturile reclamantei Corsun Ludmila de a fi înregistrată în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, a participa la alegerile prezidențiale în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova şi a fi ales Președinte al Republicii Moldova, prevăzute de art. 2, art. 63 alin. (2) și art. 68 din Codul Electoral și art. 78 art. (2) din Constituția Republicii Moldova.

12. A comunicat reclamanta că, prin hotărârea contestată Comisia Electorală Centrală a respins cererea de nr. CEC-7/15481 din 22 august 2024 a doamnei Corsun Ludmila de înregistrare a grupului de inițiativă în susținerea sa în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024, din motivele că candidatul Corsun Ludmila nu cunoaște limba română, invocând ca temei de respingere art. 78 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 18 din Legea cetățeniei nr. 1024/2000, art. 32, art. 55, art. 63, art. 65, art. 136, art. 137 şi art. 140 din Codul electoral nr. 325/2022 şi în conformitate cu pct. 12 din Regulamentul privind particularitățile de desemnare şi înregistrare a candidaților la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1205/2023 şi pct. 28-30 din Regulamentul privind constituirea şi înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1 166/ 2023.

13. De asemenea, a opinat reclamanta, că temeiurile invocate de Comisia Electorală Centrală în hotărârea contestată în sprijinul respingerii cererii candidatului Corsun Ludmila, nu sunt prevăzute de lege, iar faptele constatate nu corespund realității din motivele invocate.

14. Totodată, conform pct. 32 din Regulamentul „privind constituirea şi înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripție ”, aprobat prin Hotărârea nr. 1166 din 11 august 2023 „pentru aprobarea Regulamentului privind constituirea şi înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripție” a Comisiei Electorale Centrale.

Comisia Electorală Centrală respinge cererea privind înregistrarea grupului de inițiativă în cazul în care după verificarea listei membrilor grupului de inițiativă se constată că mai puțin de 25 de persoane întrunesc condițiile necesare pentru a fi înregistrate în calitate de membri. De asemenea, drept temei de a refuza înregistrarea grupului de inițiativă servește lipsa sau neconformitatea actelor prevăzute la pct. 28. Astfel, se observă că necunoașterea limbii române, sau cunoașterea slabă a limbii române nu constituie temei de respingere a cererii de înregistrare a candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, din care considerente temeiurile invocate de Comisia Electorală Centrală în decizia sa nu sunt prevăzute de

lege, dar sunt o interpretare subiectivă de către Comisia Electorală Centrală a actelor legislative şi normative.

15. În opinia reclamantei, faptele constatate de Comisia Electorală Centrală, cu referire la necunoașterea limbii române de către candidatul Corsun Ludmila, constituie o apreciere subiectivă a Comisiei Electorale Centrale, dar nu o evaluare obiectivă de o comisie specializată, sau experți în domeniu. Or, din imaginele video/audio din ședința Comisiei Electorale Centrale din 24 august 2024, în care a fost adoptată hotărârea contestată se observă că membrii CEC îi pun întrebări candidatei Corsun Ludmila în vederea verificării cunoașterii limbii române şi ultima răspunde la întrebări în limba română, chiar dacă nu perfect, cu unele greșeli, dar asta este din cauza emoțiilor enorme pe care le avea.

16. A comunicat reclamanta că, s-a născut în Republica Moldova şi a trăit 20 de ani, apoi a trăit în Rusia unde a vorbit doar în limba rusă, apoi iar a revenit în Republica Moldova şi evident că vorbind mulți ani în limba rusă, este necesar puțin timp să studieze limba română mai profund. Mai mult, limba română pentru cetățenii Republicii Moldova este o limbă recent introdusă în Constituție.

17. A solicitat reclamanta, anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2739 din 24.08.2024 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamna Corsun Ludmila și obligarea Comisiei Electorale Centrale să înregistreze Cererea nr. CEC-7/15481 din 22.08.2024.

18. Prin hotărârea din 28 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea înaintată de Corsun Ludmila împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2739 din 24.08.2024 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamna Corsun Ludmila și obligarea Comisiei Electorale Centrale să înregistreze Cererea nr. CEC-7/15481 din 22.08.2024, a fost respinsă ca neîntemeiată.

19. Pentru a hotărî astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile pct. 28, pct. 29, pct. 30 pct. 32 din Regulamentul privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea şi verificarea listelor de subscripție, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1166/2023, pentru înregistrarea grupului de inițiativă, art. 136 din Codul electoral şi art. 18 alin. (1) din Legea cetăţeniei Republicii Moldova nr. 1024 din 02 iunie 2000. Astfel, a reţinut că pretențiile formulate de Corsun Ludmila sunt nefondate, iar acțiunea pasibilă de a fi respinsă. Or, potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 277 al ședinței Comisiei Electorale Centrale din 24.08.2023, se atestă că în cadrul ședinței Corsun Ludmila s-a expus preponderent în limba rusă, motivând că este în proces de studiere al limbii române, solicitând membrilor Comisiei Electorale Centrale un termen de o lună în care va reuși să învețe limba română.

20. Curtea de Apel Chişinău a reţinut că supune criticii şi alegațiile reclamantei Corsun Ludmila precum că faptele constatate de către Comisia Electorală Centrală constituie o apreciere subiectivă al faptului că reclamanta nu cunoaște limba română, care nu reprezintă o comisie specializată pe subiectul respectiv, în contextul în care legislația conferă Comisiei competențe de a verifica cunoașterea de către candidații la funcția de Preşedinte al Republicii Moldova al limbii române, or atât din conținutul procesului-verbal al ședinței nr. 277 al ședinței Comisiei Electorale Centrale din 24.08.2023, al înregistrării video reproduse pe platforma de video hosting Youtube.com, accesată pe adresa – https://www.youtube.com/watch?v=rOM9I824pvE, cât și nemijlocit din audierile reclamantei Corsun Ludmila în instanța de judecată se atestă indubitabil faptul că la etapa examinării cererii CEC-7/15481 din 22 august 2024, ultima nu întrunește condițiile prevăzute expres de prevederile art. 136 alin.(1) Codul electoral, în particular al cerinței privind cunoașterea de către candidat al limbii române.

21. Completul judiciar a menționat că soluția Comisiei Electorale Centrale materializată prin hotărârea nr. 2739 din 24.08.2024, în accepțiunea instanței de judecată este una corectă și întemeiată, adoptată în limita competențelor prin care autoritatea publică a fost desemnată în virtutea legii, iar acțiunea reclamantei în acest context este fundamentată pe interpretarea eronată al prevederilor imperative ale legii, care nu admit în acest sens vreo derogare, or necunoașterea de către un potențial candidat în funcția de Preşedinte al Republicii Moldova al limbii române, reprezintă un temei de descalificare al acestuia de la participarea acestuia în cadrul alegerilor prezidențiale.

22. Totodată, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, prin soluția cu privire la respingerea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă în susținerea în calitate de candidat la funcția de Preşedinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024, în situația în care s-a constatat cu certitudine că candidatul nu întrunește condițiile stabilite de art. 136 alin. (1) Codul electoral, autoritatea publică și-a realizat dreptului discreționar potrivit scopului instituit prin lege, iar în instanța de judecată nu poate a se expune asupra oportunității actului administrativ contestat.

23. La 29 august 2024 Corsun Ludmila, a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 28 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii din 28 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

24. În motivarea recursului au fost aduse argumente similare celor din cererea de chemare în judecată.

25. La 02 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a depus referință la recursul declarat, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil și neîntemeiat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 95 alin. (1) şi alin. (8) din Codul electoral (în vigoare de la 01 ianuarie 2023) prevede următoarele:

„(1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestaţiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârşită acţiunea, a fost identificată inacţiunea sau a fost adoptată hotărârea.

(8) Înaintarea acţiunilor în contencios administrativ, precum şi exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătoreşti se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).”

27. Art. 100 alin. (1) din Cod electoral relevă că:

„În perioada electorală, autorităţile competente examinează contestaţiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică acelaşi termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

28. Art. 245^1 din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenţei uniforme a Curţii Supreme de Justiţie;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudenţa Curţii Supreme de Justiţie;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunţată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) şi d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanţă şi instanţa de apel este obligatorie pentru instanţa de recurs, cu excepţia cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiţie examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanţa de judecată contrar prezentului cod.

29. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiţie examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conţine sumar faptele cauzei, motivele şi temeiul inadmisibilităţii, se publică pe pagina web oficială a Curţii Supreme de Justiţie şi se comunică părţilor.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special cînd:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

a[1]) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245[1];

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerinţelor stabilite la art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiţie;

g) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

h) recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 28 august 2024, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat în ședință publică hotărârea contestată, dispozitivul fiind expediat părților prin poșta electronică la 29 august 2024, ora 10:09 (f.d.55). Cererea de recurs a fost depusă la data de 29 august 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, atestă respectarea termenului de declarare a recursului de căre recurentă.

31. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

32. În această ordine de idei, completul de judecată al Curţii Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

33. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

34. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Corsun Ludmila, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245[1] din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chişinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit

nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Corsun Ludmila, conține obiecții de fapt şi de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chişinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245[1] din Codul administrativ.

37. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

38. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chişinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chişinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

40. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui

recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

41. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Din aceste motive, în conformitate cu art. 95 alin. (1) şi (8), art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral, art. 230 și art. 246 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Corsun Ludmila.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte	Stela Procopciuc
Judecători	Diana Stănilă
	Ion Malanciuc